



ת"פ 4337/08/17 - מדינת ישראל נגד ש ב

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 4337-08-17 מדינת ישראל נ' ב(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל ע"י עו"ד איהאב חלבי

המאשימה

נגד

ש ב ע"י עו"ד לורה בר אלון

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בשמונה עבירות של סחר בסם מסוכן, עבירה אחת של הדחת קטין לסם מסוכן, עבירה אחת של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית ועבירה אחת של החזקת כלים לצורך סחר בסמים. ואלו עובדות כתב האישום:

על פי האישום הראשון, ביום 23.7.17 בסמוך לשעה 19:00, מכר הנאשם בביתו כגרם מריחואנה בעבור 100 ש"ח.

על פי האישום השני, ביום 23.7.17 בסמוך לשעה 18:38, מכר הנאשם בביתו כגרם מריחואנה בעבור 100 ש"ח.

על פי האישום השלישי, ביום 23.7.17 בסמוך לשעה 20:30, מכר הנאשם בביתו כגרם מריחואנה בעבור 100 ש"ח.

על פי האישום הרביעי, ביום 23.7.17 בשעות הצהריים, מכר הנאשם בביתו כעשרה גרם מריחואנה בעבור 850 ש"ח.

על פי האישום השביעי, ביום 23.7.17 בשעות הבוקר, מכר הנאשם בביתו כעשרים גרם מריחואנה בעבור 1,100 ש"ח.

על פי האישום השמיני, ביום 21.7.17 בשעות הלילה, מכר הנאשם בביתו כ- 12 גרם מריחואנה בעבור 1,020 ש"ח.

על פי האישום התשיעי, ביום 21.7.17 בשעות הצהריים, מכר הנאשם בביתו כשני גרם מריחואנה בעבור 200 ש"ח.

על פי האישום העשירי, ביום 23.7.17 בשעות הצהריים, מכר הנאשם בביתו כגרם מריחואנה בעבור 100 ש"ח.

על פי האישום השנים עשר, ביום 23.7.17 בסמוך לשעה 4:00, מכר הנאשם בביתו לקטין כגרם מריחואנה בעבור 100 ש"ח. בשל כך הורשע הנאשם בהדחת קטין לסם מסוכן.

על פי האישום שלושה עשר, ביום 23.7.17 בסמוך לשעה 21:00, החזיק הנאשם בביתו 120 גרם מריחואנה, משקל



דיגיטלי ושקיות ניילון, ששימשו אותו לצורך הפצת סמים.

העסקאות בוצעו עם אנשים שונים בכל פעם וקדמה להן התכתבות בין הנאשם לרוכשי הסם באמצעות יישומון טלגרם.

הנאשם הודה בעקבות הסכמה דיונית במסגרתה תוקן כתב האישום המקורי אשר הוגש נגדו בדרך של מחיקת מספר אישומים. לא היתה הסכמה בין הצדדים לענין העונש.

טענות הצדדים

ב"כ המאשימה הפנה לחומרת העבירות אותן עבר הנאשם ונזקיהן, ובכלל זה התייחסה לכך שתוך פרק זמן קצר מכר הנאשם סמים לקונים רבים, ולכך שאחד מרוכשי הסם היה קטין. עוד התייחס לעברו הפלילי של הנאשם. לאור אלה ביקש לקבוע מתחם עונש נפרד בגין כל אחד מהאישומים ולהשית על הנאשם עונש של 48 חודשי מאסר בפועל.

ב"כ הנאשם התייחסה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן, לגורמים אשר הביאו אותו לעבור את העבירות בהן הורשע ולרצונו לעשות שינוי בחייו. עוד התייחסה לכך שהנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, ללא תמורה וללא התחייבות מצד המאשימה. לאור אלה ביקשה להפנות את הנאשם להליך טיפולי, על מנת שישקם את עצמו. בהקשר זה הדגישה, כי דווקא אנשים שפוגעים בחברה, הם האנשים שזקוקים יותר מכל להליך שיקומי.

מתחם העונש

ראשית, ראיתי לקבוע מתחם עונש אחד למכלול מעשי הנאשם. אמנם מדובר בעבירות נפרדות, אך הן בוצעו כולן בפרק זמן קצר מאוד ועניינן אחד. ר' דנ"פ 2999/16 ערן מזרחי נ' מדינת ישראל:

"מעשיו של העותר שלובים זה בזה, ופיצולם לאירועים שונים גורע מאופיים הייחודי של מעשיו כמכלול, ונכון לראות כמסכת עבריינית אחת. לשיטת השופט סולברג, תוצאה זו נתמכת גם בשיקולים מעשיים... לשאלה אימתי עסקינן באירוע אחד ואימתי במספר אירועים, כאשר עסקינן בפרשה פלילית רבת היקף, לא תיתכן "תשובת מחשב", והיא תלויה - גם בהגדרות המשוכללות ביותר - בנסיבות המקרה ובמבטו הכולל של בית המשפט על הפרשה. לשיקול הדעת נודע מקום מובהק, ובית המשפט ישקול אם צריך הוא להיכנס ל"פרטנות חשבונאית" או לקבוע שורה תחתונה ראויה".

על כן, יש לקבוע מתחם עונש הולם אחיד לעבירות נשוא כתב האישום המהוות מסכת עבריינית אחת.

ובאשר למתחם:

תוך פרק זמן של שלושה ימים מכר הנאשם בביתו מריחואנה לתשעה קונים שונים, אחד מהם קטין. שש עסקאות היו מכירה של גרם אחד, ושלוש עסקאות היו בכמויות של 10-20 גרם. כמו כן הנאשם החזיק בביתו 120 גרם מריחואנה, משקל אלקטרוני ושקיות ניילון, לצורך המסחר בסם.

מכאן עולה, כי מדובר בסוחר סמים פעיל, אשר מהווה חלק אינטגרלי משרשרת הפצת הסם.

פסיקה עקבית של כל הערכאות עסקה בחומרתן של עבירות הסמים, נזקיהן והצורך להשית בגין עונשים מרתיעים, על



מנת לצמצם את נגע הסמים. ר' למשל ע"פ 966/94 אמזלג נ' מדינת ישראל:

"נגע הסמים הפוגע קשות בחברתנו מחייב מלחמת חורמה והעונשים שיגזרו על ידי בתי המשפט בשל עבירות סמים צריכים להשתלב במאבק הכולל להדברת הנגע. על כן, יש ליתן משקל ממשי לשיקול ההרתעתי אל מול השיקולים האישיים, אשר משקלם יהיה נמוך יותר במקרים כגון אלה. 'עונש הולם למחזיקי סמים שלא לשימוש עצמי - קרי: למשולבים במערך ההפצה - מכוון לקבוע בהכרת הכל את החומרה היתירה שאנו מייחסים להפצת הסמים, ולהרתיע עבריינים בכוח מלשלוח ידם בפעילות ההפצה. שתי תכליות מרכזיות אלו ניתן להשיג רק על ידי הטלת עונשים חמורים".

ר' גם ע"פ 211/09 אזולאי נ' מדינת ישראל:

"הענישה בעבירות מסוג זה נועדה, קודם לכל, לשרת את מטרת הגמול לעבריין על עיסוק בסם העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו; שנית, על העונש להעביר מסר חד-משמעי של הרתעה ביחס לעבריינים פוטנציאליים, ולשמש אות אזהרה אפקטיבי לכל מי שמתכוון לקחת חלק במערכת ההעברות והסחר בסמים, תהא אשר תהא הפונקציה אותה הוא ממלא בשרשרת זו של העברת הסם מיד ליד".

חומרה מיוחדת במעשיו של הנאשם נובעת מכך שאחד מרוכשי הסם היה קטין. אמנם גילו של הקטין לא צוין בכתב האישום, אך נכתב שהזדהה באמצעות רשיון נהיגה, כך שניתן להניח שהיה מעל גיל 16.

בקביעת מתחם העונש, אביא בחשבון את סוג וכמות הסם אותו מכר הנאשם, ריבוי הקונים והעסקאות וכן הפוטנציאל לביצוע עבירות סחר נוספות, העולה מכמות הסם אותה החזיק הנאשם בביתו.

לאור כל אלה, מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין שנה ועד שלוש שנים.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירות

הנאשם יליד 1989. גרוש ואב לילדה בת 6. חסר השכלה מקצועית ועבד בעבודות מזדמנות שונות.

לחובת הנאשם הרשעה קודמת משנת 2017 בעבירות מרמה, אשר בוצעו בשנת 2013, בגינה נדון למאסר מותנה.

תסקיר שירות המבחן מפרט את נסיבותיו האישיות של הנאשם. מטעמי שמירה על פרטיותם של הנאשם ובני משפחתו לא ארחיב בענין, ואסתפק באמירה כי הנאשם עבר בנערותו פגיעות וידע קשיים ניכרים בגינן, המלווים אותו עד היום. הנאשם משתמש בסמים באופן אינטנסיבי מאז היה נער, בעיקר במריחואנה, אך צרך גם סמים קשים יותר. לדבריו הפסיק לצרוך סמים מאז מעצרו בתיק זה.

הנאשם קיבל לפני שירות המבחן אחריות לעבירות בהן הורשע והסביר, כי עבר אותן על מנת להפיק רווח כספי, בשל חובות כבדים בהם שרוי, בגללם התקשה אף לשלם את מזונותיה של בתו.

להערכת שירות המבחן, הנאשם מעונין להשתלב בהליך טיפולי במסגרת הקהילה, על מנת לעשות שינוי בחייו. מנגד, השירות ביטא ספק ביחס ליכולתו של הנאשם לעבור תהליך כאמור, בין היתר לאור הניסיון עימו במסגרת תיקו הקודם, בו לא שיתף פעולה עם הליך טיפולי אליו הופנה.



בסיכום התסקיר, המליץ שירות המבחן להפנות את הנאשם לראיון בקהילה טיפולית בדרום, לשם בדיקת התאמתו לקליטה בקהילה.

לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן הגישה ב"כ הנאשם חוות דעת מומחה של פסיכאטר. חוות הדעת מתייחסת בהרחבה לפגיעה אותה חווה הנאשם בנערותו ותוצאותיה. להערכת המומחה, הנאשם סובל מתסמונת דחק פוסט טראומטית (PTSD) בשל אותה פגיעה, ובחוות הדעת התייחס למצבו הנפשי כיום ולטיפולים אותם מקבל ולהם הוא זקוק, אך לא ארחיב בענין לשם שמירה על פרטיותו של הנאשם. עוד העריך המומחה, כי מצבו הנפשי של הנאשם נמצא ברקע צריכת הסמים על ידו.

המומחה העריך, כי הנאשם מגלה כיום מוטיבציה להשתתף בהליך טיפולי לצורך שיקומו, וממליץ לשחררו לצורך שילובו בקהילה טיפולית.

דין והכרעה

מרבית שיקולי הענישה פועלים לזכותו של הנאשם:

הנאשם קיבל אחריות למעשיו, לפני ולפני שירות המבחן, ומביע רצון לעשות שינוי בחייו. כמו כן, נסיבות חייו הקשות של הנאשם, כפי שפורטו בתסקיר, מסבירות כיצד נקלע לצריכת סמים.

מנגד, מדובר במי שלחובתו הרשעה קודמת, ונסיון קודם לשלבו בהליך שיקומי נכשל. כמו כן העבירות אותן עבר הנאשם, גם אם הן קשורות לצריכת סמים על ידו, אינן נובעות מהתמכרות לסמים, אלא נועדו להשיא לו רווחים כספיים.

לאור אלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש הנמצא בצידו הנמוך של המתחם, אך לא ראיתי כי יש מקום לחרוג מהמתחם משיקולי שיקום. מטעם זה גם לא ראיתי טעם להפנות את הנאשם לראיון בקהילה טיפולית, שכן גם אם ניתן יהיה לקלוט אותו בקהילה, לא יהיה בכך כדי להביא לחריגה מהמתחם. להשלמת התמונה אבהיר, כי לא ראיתי מקום להפנות את הנאשם להליך טיפולי בטרם קבלת חוות הדעת הפסיכיאטרית, ולא מצאתי כי אמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית משנה את מסקנתי ביחס להתאמת הנאשם לטיפול או הצדקה לחרוג בעניינו ממתחם העונש ההולם.

אכן, לשיקומו של נאשם משמעות רבה במסגרת קביעת עונשו, אך אין מדובר בשיקול הענישה המרכזי, ואין בו לגבור על כל יתר שיקולי הענישה. במיוחד דברים אמורים כאשר מדובר בעבירות חמורות של הפצת סמים, כבמקרה שלפני - קל וחומר כאשר מדובר בעבירות סחר רבות. ר' למשל רע"פ 6869/17, פילברג. שם נדון עניינו של אדם אשר גידל כמות נכבדה של סמים אך עבר הליך שיקומי מוצלח לאחר מכן. בבית משפט השלום נגזר על הנאשם עונש של ששה חודשי עבודות שירות, בשל ההליך השיקומי. בית המשפט המחוזי החמיר בענשו וגזר עליו תשעה חודשי מאסר בפועל. בקשה לרשות ערעור שהגיש הנאשם נדחתה. ונפסק:

8. למעלה מן הצורך, אציין כי לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף לגופו של עניין. לטעמי, העונש שהושת על המבקש בבית המשפט המחוזי הינו ראוי ומאוזן, ומבטא התחשבות בכלל השיקולים לקולה שהועלו על ידי המבקש, לרבות אינטרס השיקום שעמד במרכז של הבקשה. לא נעלמו מעיני מאמציו של המבקש לשקם את עצמו ולתקן את דרכיו, כפי שעולה מתסקירי שירות המבחן. אך עם זאת, לא ניתן להתעלם מחומרת העבירות שביצע המבקש, שעה שייצר, הכין והפיק סמים מסוכנים בכמויות בלתי מבוטלות ובאופן מתוכנן,



גם אם אין מדובר בנסיבות העומדות ברף חומרה גבוה במיוחד. כפי שנקבע, לא אחת, האינטרס הנוגע לשיקומו של הנאשם עשוי לשרת את החברה בכללותה, ואולם מדובר בשיקול אחד מבין מכלול שיקולים העומדים בפני בית המשפט (רע"פ 3250/16 שימחייאב נ' מדינת ישראל (20.4.2016); רע"פ 4218/15 אמסלם נ' מדינת ישראל (18.6.2015); רע"פ 1787/15 עמר נ' מדינת ישראל (24.3.2015)). במקרה דנן, אף אני סבור כי אין בנסיבותיו האישיות של המבקש ובהליך השיקומי בו הוא מצוי כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם הענישה, עד כדי הימנעות מהטלת מאסר לריצוי בפועל. עבירות הסמים הפכו זה מכבר לנגע הפוגע בציבור המשתמשים ובחברה בכללותה, ויש לעשות הכל על מנת למגרן ולעקרון מן השורש, גם בדרך של ענישה קשה ומחמירה. כאמור, נחה דעתי כי העונש שהושת על המבקש הינו ראוי ומאוזן, ולא מצאתי כי יש בסיס להתערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי".

ור' לעניין דחיית שיקולי שיקום בעבירות גידול סמים גם את רע"פ 3841/16, מזרחי.

ונתן להגיע למסקנה דומה גם בהתבסס על מקורותינו (מסכת יומא, דף פז): **"וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה שלא יהא הוא בגן עדן ותלמידיו בגיהנם"**. הגיונו של כלל זה יפה גם למקרה שלפני. יש קושי בהקלה ממשית בעונשו של מי שהפיץ סמים לצרכנים רבים, ובהם קטין, ותרם להפצתו של נגע הסמים בציבור, רק משום שהצליח להגמל מהסמים בעצמו, במסגרת ההליך המשפטי. הדבר מביא לתוצאה אבסורדית, שדווקא החוטא - והמחטיא - יוצא נשכר.

לאור אלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש הנמצא בצידו הנמוך של המתחם, אך לא בתחתיתו.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. ארבעה עשר חודשי מאסר בפועל. העונש ימנה מיום מעצרו של הנאשם, 23.7.17, אפילו יראו רישומי שב"ס אחרת.

ב. ארבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת סמים שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.

סמים שנתפסו יושמדו.

שב"ס יעשה מאמץ לשלב את הנאשם בהליך טיפולי במסגרת מאסרו.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ח' שבט תשע"ח, 24 ינואר 2018, במעמד הצדדים.